

Nieuw vraagstuk voor de markt: grond of bouwstof?

Uitloging zink en kobalt leidt tot sanering kunstgrasveld in Amersfoort

Deze zomer wordt in Amersfoort het kunstgrasveld van voetbalvereniging Cobu Boys vervangen. Een renovatie zoals dat wel vaker gebeurt, zou je denken. De uitloging van rubbergranulaat was op deze locatie echter zo sterk dat de grond geklasseerd werd als verontreinigd, waarna de bodem gesaneerd moest worden. Desondanks neemt de uitvoering van het hele project slechts zes weken tijd in beslag.

Auteur: Nino Stuivenberg

Het kunstgrasveld op Sportpark Zielhorst, ingestrooid met SBR, was na twaalf jaar dienst aan vervanging toe. Aangezien de mat al eens eerder was vervangen – de totale constructie ligt er al bijna twintig jaar – werd er een bodemonderzoek ingesteld. Gras Advies werd door de gemeente Amersfoort ingeschakeld om dit milieutechnische onderzoek uit te voeren. Het onderzoek werd in samenwerking met Greenhouse Advies uitgevoerd. Uit de metingen bleek dat de grond vervuild was met minerale olie, zink en kobalt. Van die laatste twee was de vervuiling boven de interventiewaarde, waardoor de bodem gesaneerd moest worden.

Vorbereiding als sleutel

De eerste voorbereidingen voor de renovatie begonnen al in maart. Jan Willem Boon, bij Gras Advies in dienst als projectleider, vat het proces kort samen: 'In maart kwamen we voor het eerst bij elkaar, waarna we in mei overgingen tot aan-

besteding. De aanbesteding nam tien weken in beslag. Begin juni werd in een week tijd de oude mat verwijderd; daarna stonden er twee weken voor de sanering op de planning. In die periode verwijderde Enviterra de laag van tien centimeter zand-rubbermengsel. CSC begint binnenkort met de aanleg van de mat, die eind augustus weer helemaal klaar is voor het nieuwe seizoen. Als je puur naar de uitvoering kijkt, dan is dit in een tijdsbestek van slechts zes weken gebeurd. Het weer is daarbij natuurlijk wel een belangrijke factor.' Met alle voorbereiding meegerekend (aanbesteding, onderzoek) neemt de vervanging een half jaar in beslag. Dat is niet zo veel, aldus Boon. 'Een gedegen onderzoek kost nu eenmaal veel tijd, vooral voordat je de resultaten binnen hebt. Het duurt dan even voor je verder kunt met de uitvoering.'

Een succesvolle renovatie met sanering hangt volgens Boon vooral af van de voorbereiding. 'Vooraf

5 min. leestijd

moet je goed bedenken hoe je zo'n sanering in gaat. Je weet namelijk niet hoe diep de vervuiling zit. De termijnen kunnen dan steeds verder oplopen, wat bij de uitvoering van een project nogal eens discussie kan opleveren. Het is belangrijk om duidelijke afspraken te maken en de juiste mensen in te huren die milieutechnisch kunnen ondersteunen. Met Gras Advies en Greenhouse Advies hebben we daarbij het voordeel dat we deel uitmaken van DagNL, een landelijke adviesgroep. Met die kennis en kunde weet je hoe je een project moet aanpakken; dat heeft hier in Amersfoort erg geholpen. Het eerste plan van aanpak werd dan ook direct goedgekeurd.'

Grenswaardes

De sanering in Amersfoort had te maken met de sporttechnische laag van het veld: zand/rubber. Boon legt uit: 'De onderbouw van zand/rubber wordt als grond gekwalificeerd, niet als bouwstof. Het verschil zit hem in de grenswaardes: die zijn bij een bouwstof wat ruimer. Doordat we hier met grond te maken hadden, werden de grenswaardes overschreden en is er sprake van vervuiling.' Gezien de vervuiling moest de bodem dus gesaneerd worden in het kader van de zorgplicht. Boon vervolgt: 'Het vreemde hierbij is dat je bij het verwijderen van de kunstgrasmat aan weinig eisen hoeft te voldoen: alleen stalen neuzen en een lange broek. Zodra er echter gesaneerd wordt, moet er ineens speciale kleding gedragen worden en moet overall een gecertificeerde milieukundig begeleider bij zijn. Dat roept nogal eens vraagtekens op.'

'Het milieutechnische aspect is jarenlang onderbelicht gebleven'

Volgens Boon heeft de markt momenteel te maken met een vraagstuk dat moet worden opgepakt om meer onduidelijkheid te voorkomen. 'Het punt is de fundatie: wordt deze geklasseerd als grond of als bouwstof? Dit project is daar een typisch voorbeeld van. Als de fundatie bouwstof was geweest, dan hoefde er niets te gebeuren en kon alles gewoon blijven liggen. Er zijn op de markt echter zo veel verschillende fundaties, dat dit niet altijd duidelijk is. Daar moet beter onderzoek naar gedaan worden. Ze zijn immers allemaal bekend bij Isa Sport, dus dat moet zeker mogelijk zijn.'

Enviterra aan het werk op locatie.

Krop sla

Boon vervolgt: 'Ik pleit er niet voor om op ieder moment alles te testen; dat zou te veel werk zijn. Je kunt echter wel onderzoek uitvoeren op het moment dat velden gerenoveerd of omgebouwd moeten worden. Door dan alles conform de wet uit te voeren en niet langer intuïtief te werken, voorkom je een hoop problemen in de toekomst. Als sector hebben we jarenlang alleen maar naar het sporttechnische aspect gekeken, en natuurlijk naar het geld. Het milieutechnische aspect werd daarbij verwaarloosd; daar moeten we nu iets aan doen. Er is hier natuurlijk geen sprake van een acuut risico, zoals bij asbest, maar je gaat er ook geen krop sla op verbouwen.'

Een extra uitdaging hierbij is dat veel sportverenigingen en gemeenten niet eens weten wat voor fundatie er onder hun veld ligt. Gemeentearchieven verdwijnen na een jaar of zeven in de versnipperaar en bij opdrachtgevers wordt er veel gerouleerd met personeel; een dienstverband van veertig jaar bij één opdrachtgever is uitzonderlijk. Boon: 'Vaak ben je daardoor aangewezen op een keuring of een beheerder die al jarenlang meeloopt bij een voetbalclub. De mensen die het onderhoud op de sportparken uitvoeren, weten vaak nog het meest. Het werkt vaak heel goed om bij aankomst eerst met zo'n vrijwilliger een praatje te maken. Zij weten wat er speelt en wat er daar de afgelopen jaren allemaal gebeurd is. Het zijn mensen waar de club op steunt en die zeker waardering verdienen.'

Op het moment van schrijven is de sanering in Amersfoort net afgerond. Boon is zeer te spreken over het project bij Cobu Boys. 'We hebben met Enviterra, de uitvoerende gecertificeerde sanerder, strakke afspraken gemaakt. Alles is immers afhankelijk van de onderzoeken die gedaan worden. We hadden ruim de tijd voor het sporttechnische deel en uiteindelijk bleef er zelfs tijd over. Voor de sanering stonden namelijk twee weken gepland, maar er bleek maar één week nodig te zijn. Het kan dus wel degelijk. Voor Gras Advies is dit in ieder geval iets wat wij zeker verder willen oppakken. De markt heeft een vraagstuk liggen; we moeten nu bepalen hoe we hier verder mee willen.'

Microplastics

Een ander aspect van kunstgras dat de laatste tijd aandacht kreeg, was het onderzoek van BSNC en vier grote gemeenten naar microplastics in infill van kunstgrasvelden. Boon heeft daar een duidelijke mening over. 'In het onderzoek is puur gekeken naar de aanwezigheid van microplastics en die is ook geconstateerd. Er is niet gekeken naar de milieutechnische uitkomsten. Ik denk dat dit door de branche onderzocht moet worden; we hebben immers allemaal onze eigen medewerkers rond deze velden lopen. Hebben zij wel de juiste instructies gekregen als het gaat om contact met het rubber? Wat mij betreft, zouden de branchevereniging BSNC en eventueel de Vaco namens de bandenbranche dit samen verder moeten oppakken. Bij een sanering wordt er in overalls gewerkt en moet er voldaan worden aan allerlei

ACHTERGROND

document van de bandenbranche als de door BSNC gegeven adviezen moeten hiertoe bijdragen. Bij het onderhoud van kunstgrasvelden hoeven voor de werkzaamheden op of naast het kunstgrasveld geen verschillende maatregelen te worden genomen. Rubber dat naast het veld ligt is weliswaar ongewenst, maar heeft geen andere eigenschappen dan op het veld.'

eisen conform de Arbeidsomstandighedenwet. Bij het werk rond het veld is daar geen sprake van, terwijl deze mensen blijkbaar ook met rubber in aanraking komen. Is dat dan anders?'

In een reactie laat BSNC-directeur Ben Moonen weten: 'Vanaf 2010 heeft de BSNC al meerdere onderzoeken laten doen naar de risico's voor medewerkers. In deze onderzoeken is zowel gekeken naar risico's tijdens de aanleg als tijdens het onderhoud. De conclusie was dat de risico's die er zijn met een aantal eenvoudige maatregelen terug te dringen zijn. We hebben daarvoor een checklist samengesteld, 'Maatregelen bij stof- en kwartsblootstelling tijdens de aanleg van kunstgrasvelden', waarin we deze maatregelen op een rijtje hebben gezet. Overigens bleken de gezondheidsrisico's van kwarts groter dan die van rubber.'

Zorgplicht

Fieldmanager vroeg ook de bandenbranche om een reactie. Arie Verhoef van bedrijfstakorganisatie Vaco laat weten: 'Recybem/Vereniging Band & Milieu en Vaco hebben in het voorjaar van 2009, in samenwerking met de overheid en diverse stakeholders, het zorgplichtdocument opgesteld en breed verspreid. Dit document is gebaseerd op invulling van de zorgplicht uit de Wet milieubeheer, in relatie tot de resultaten van de door SGS Intron uitgevoerde onderzoeken. In dit zorgplichtdocument is beschreven op welke wijze rubbergranulaat van gerecyclede voertuigbanden milieuvriendelijk als infill op kunstgrasvoetbalvelden kan worden toegepast. Het document gaat echter uit van onderlagen die uitsluitend uit zand en/of lava bestaan. In dit document is geen rekening gehouden met het verwerken van rubber in de onderlaag (de sporttechnische laag). Indien rubber in de onderlaag wordt toegepast, dient hiervoor een aparte zorgplichtbeoordeling plaats te vinden.'

Verhoef vervolgt: 'Ten aanzien van de zorgen over microplastics die zich buiten het kunstgrasveld bevinden, zijn wij van mening dat verspreiding van rubbergranulaat buiten het veld zo veel mogelijk moet worden voorkomen. Zowel het zorg-

'De mensen die het onderhoud uitvoeren, weten vaak nog het meest'

Be social

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-6866

Jan Willem Boon

Het veld is opgedeeld in tachtig vakken.

